

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆ

ՀՀ վերաքննիչ վարչական
դատարանի որոշում

Վարչական գործ թիվ ՎԴ/11359/05/21

Նախագահող դատավոր՝ Կ. Բաղդասարյան

Դատավորներ՝

Կ. Ավետիսյան

Ռ. Մախմուդյան

Վարչական գործ թիվ ՎԴ/11359/05/21

2024թ.

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանի վարչական պալատը
(այսուհետ՝ վճռաբեկ դատարան) հետևյալ կազմով՝

նախագահող Հ. ԲԵԴԵՎՅԱՆ

զեկուցող Լ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Ռ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ

2024 թվականի հուլիսի 04-ին

գրավոր ընթացակարգով քննելով Գայանե Մինասյանի վճռաբեկ բողոքը ՀՀ վերաքննիչ վարչական դատարանի 09.09.2022 թվականի որոշման դեմ՝ վարչական գործով ըստ հայցի Գայանե Մինասյանի ընդդեմ Երևանի քաղաքապետարանի՝ Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերի քննության բաժնի պետ Արամ Աբովյանի 15.10.2021 թվականի «Վարչական տույժ նշանակելու մասին» թիվ ՎՏ-0072292 որոշումն անվավեր ճանաչելու պահանջի մասին,

Պ Ա Ր Զ Ե Ց

1. Գործի դատավարական նախապատմությունը.

Դիմելով դատարան՝ Գայանե Մինասյանը պահանջել է անվավեր ճանաչել Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերի քննության բաժնի պետ Արամ Աբովյանի 15.10.2021 թվականի «Վարչական տույժ նշանակելու մասին» թիվ ՎՏ-0072292 որոշումը:

ՀՀ վարչական դատարանի (դատավոր՝ Ս. Հովակիմյան) (այսուհետ՝ Դատարան) 27.01.2022 թվականի վճռով հայցը մերժվել է:

ՀՀ վերաքննիչ վարչական դատարանի (այսուհետ՝ Վերաքննիչ դատարան) 09.09.2022 թվականի որոշմամբ Գայանե Մինասյանի վերաքննիչ բողոքը մերժվել է, և Դատարանի 27.01.2022 թվականի վճիռը թողնվել է անփոփոխ:

Սույն գործով վճռաբեկ բողոք է ներկայացրել Գայանե Մինասյանը (ներկայացուցիչ՝ Վարդևան Պետրոսյան):

Վճռաբեկ բողոքի պատասխան չի ներկայացվել:

2. Վճռաբեկ բողոքի հիմքը, հիմնավորումները և պահանջը.

Սույն վճռաբեկ բողոքը քննվում է հետևյալ հիմքի սահմաններում՝ ներքոհիշյալ հիմնավորումներով.

Վերաքննիչ դատարանը խախտել է ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ հոդվածի 2-րդ մասը, 27-րդ հոդվածի 1-ին մասը, 114-րդ հոդվածի 5-րդ մասը, «Ավտոտրանսպորտային միջոցների կայանատեղերի տեղական վճարի և այդ գործերով իրականացվող վարչական վարույթի առանձնահատկությունների մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 2-րդ մասը, 11-րդ և 16.2-րդ հոդվածները:

Բողոք բերած անձը նշված պնդումը պատճառաբանել է հետևյալ փաստարկներով.

«Ավտոտրանսպորտային միջոցների կայանատեղերի տեղական վճարի և վարչական վարույթի առանձնահատկությունների մասին» ՀՀ օրենքի 16.2-րդ հոդվածի 1-ին մասի իմաստով՝ համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղում ավտոմեքենայի կայանման և դրա համար սահմանված չափով ավտոկայանատեղի վճարը չվճարելու փաստը հաստատող ապացույցներ են հանդիսանում ամրագրած տեսանյութը և տվյալ տրանսպորտային միջոցի մասով կայանման օրվա, ժամի դրությամբ գանձապետական հաշվի դրամական մուտքերի առկա տվյալները, հետևաբար այլ ապացույցներ չեն կարող դրվել դատական ակտի հիմքում: Մինչդեռ, Վերաքննիչ դատարանը գտել է, որ «Փարկինգ Սիթի Սերվիս» ՓԲԸ-ի կողմից Երևանի քաղաքապետարանին ուղղված 11.10.2021 թվականի գրությամբ և դրան կից «Երևան քաղաքի ավտոկայանատեղերի կահավորում» վերտառությամբ փաստաթղթով ևս հաստատված է համարվում, որ ք. Երևան, Մ. Մաշտոց պողոտա, հատված CAM 1/7/4-ը հանդիսանում է վճարովի ավտոկայանատեղ, և նշված ապացույցները սույն գործով համարվում են նաև վերաբերելի ապացույցներ:

Վերաքննիչ դատարանը սխալ է մեկնաբանել «Ավտոտրանսպորտային միջոցների կայանատեղերի տեղական վճարի և վարչական վարույթի առանձնահատկությունների մասին» ՀՀ օրենքի 16.2-րդ հոդվածի 1-ին մասի կարգավորումը, քանի որ նորմը հստակ սահմանում է, որ համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղում ավտոմեքենայի կայանման և դրա համար սահմանված չափով ավտոկայանատեղի վճարը չվճարելու փաստը կարող է հաստատել ամրագրած տեսանյութը և տվյալ տրանսպորտային միջոցի մասով կայանման օրվա, ժամի դրությամբ գանձապետական հաշվի դրամական մուտքերի առկա տվյալները, իսկ ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ հոդվածի 2-րդ մասը սահմանում է, որ գործի հանգամանքները, որոնք, օրենքի կամ այլ իրավական ակտի համաձայն, պետք է հաստատվեն միայն որոշակի ապացույցներով, չեն կարող հաստատվել այլ

ապացույցներով: Հետևաբար «Փարկինգ Սիթի Սերվիս» ՓԲԸ-ի կողմից Երևանի քաղաքապետարանին ուղղված 11.10.2021 թվականի գրությունը և դրան կից «Երևան քաղաքի ավտոկայանատեղերի կահավորում» վերտառությամբ փաստաթուղթը սույն գործով չեն կարող հանդիսանալ թույլատրելի ապացույցներ:

Բացի այդ, մեկ այլ գործով ստորադաս դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտում «Ավտոտրանսպորտային միջոցների կայանատեղերի տեղական վճարի և վարչական վարույթի առանձնահատկությունների մասին» ՀՀ օրենքի 16.2-րդ հոդվածի 1-ին մասը կիրառվել է հակասող մեկնաբանությամբ:

Վերոգրյալի հիման վրա բողոք բերած անձը պահանջել է՝ բեկանել Վերաքննիչ դատարանի 09.09.2022 թվականի որոշումը և գործն ուղարկել ՀՀ վարչական դատարան՝ ամբողջ ծավալով նոր քննության:

3. Վճարել բողոքի քննության համար նշանակություն ունեցող փաստերը.

Վճարել բողոքի քննության համար էական նշանակություն ունեն հետևյալ փաստերը.

1) Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերի քննության բաժնի պետ Արամ Աբովյանի կողմից 15.10.2021 թվականին կայացվել է «Վարչական տույժ նշանակելու մասին» թիվ ՎՏ-0072292 որոշումը, որի համաձայն՝ Գայանե Աշոտի Մինասյանը՝ «LEXUS RX 300» մակնիշի, 33DG303 համարանիշի տրանսպորտային միջոցը 07.10.2021 թվականին ժամը 16:04-ից 07.10.2021 թվականի ժամը 16:28-ը ՀՀ, ք. Երևան, Մ. Մաշտոց պող., հատված CAM 1/7/4-ում՝ համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղիում կայանելու համար, որի համար բացակայում է Երևան քաղաքի ավագանու 22.12.2020 թվականի թիվ 305-Ն որոշմամբ սահմանված տեղական վճարի վճարումը, Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 124.7-րդ հոդվածի 1-ին մասի հիմքով տուգանվել է 5000 (հինգ հազար) ՀՀ դրամի չափով **(հատոր 1-ին, գ.թ. 21-22):**

2) «Փարկինգ Սիթի Սերվիս» ՓԲԸ-ի կողմից 11.10.2021 թվականին տրված գրության համաձայն՝ գրության տրման ամսաթվին նախորդող շաբաթվա ընթացքում՝ որպես Երևան քաղաքում համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղեր կազմակերպելու իրավասությամբ օժտված սուբյեկտ, «Փարկինգ Սիթի Սերվիս» ՓԲԸ-ի կողմից կատարված համապատասխան տեղազննումների և ուսումնասիրությունների արդյունքում հաստատվել է, որ նույն գրությանը կից ներկայացված ցանկում նշված համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղերի հատվածներում առկա կահավորանքն ամբողջությամբ համապատասխանում է ՀՀ կառավարության 10.10.2012 թվականի թիվ 1293-Ն և թիվ 1281-Ն որոշումներով սահմանված կարգով նախատեսված պատշաճ կահավորանքի չափանիշներին: Ըստ կից ներկայացված ցանկի՝ ք. Երևան, Մ. Մաշտոց պող., հատված CAM 1/7/4-ում առկա են ավտոկայանատեղերի կահավորման ճանապարհային նշան, տեղեկատվական ցուցանակ և զճանշումներ **(հատոր 1-ին, գ.թ. 24-25):**

4. Վճռաբեկ դատարանի պատճառաբանությունները և եզրահանգումը.

Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ սույն գործով վճռաբեկ բողոքը վարույթ ընդունելը պայմանավորված է ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 161-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով նախատեսված հիմքի առկայությամբ, նույն հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետի իմաստով, այն է՝ բողոքում բարձրացված հարցի վերաբերյալ Վճռաբեկ դատարանի որոշումը կարող է էական նշանակություն ունենալ օրենքի և այլ նորմատիվ իրավական ակտերի միատեսակ կիրառության համար, քանի որ մեկ այլ գործով ստորադաս դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտում «Ավտոտրանսպորտային միջոցների կայանատեղերի տեղական վճարի և վարչական վարույթի առանձնահատկությունների մասին» ՀՀ օրենքի 16.2-րդ հոդվածի 1-ին մասը կիրառվել է հակասող մեկնաբանությամբ.

Վերոգրյալով պայմանավորված՝ Վճռաբեկ դատարանն անհրաժեշտ է համարում անդրադառնալ հետևյալ իրավական հարցադրմանը. արդյո՞ք «Ավտոտրանսպորտային միջոցների կայանատեղերի տեղական վճարի և վարչական վարույթի առանձնահատկությունների մասին» ՀՀ օրենքի 16.2-րդ հոդվածի կարգավորման շրջանակում համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղի կահավորանքի վերաբերյալ «Փարկինգ Սիթի Սերվիս» ՓԲԸ-ի կողմից տրամադրված գրությունը հանդիսանում է Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 124.7-րդ հոդվածի դիսպոզիցիայում նկարագրված իրավախախտման փաստը հաստատված համարելու և նույն հոդվածի սանկցիայի կիրառմամբ վարչական պատասխանատվություն կիրառելու համար թույլատրելի ապացույց այն պայմաններում, երբ համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղ կազմակերպելու իրավասությունը վերապահված է նշված իրավաբանական անձին՝ վերահաստատելով նախկինում արտահայտած իրավական դիրքորոշումը:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ առանձին տեսակի վարչական վարույթների առանձնահատկությունները սահմանվում են օրենքներով և Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով:

20.01.2021 թվականին ընդունված և 26.02.2021 թվականին ուժի մեջ մտած ՀՕ-38-Ն օրենքով «Ավտոտրանսպորտային միջոցների կայանատեղերի տեղական վճարի մասին» ՀՀ օրենքում կատարված լրացումների և փոփոխությունների համաձայն՝ 26.02.2021 թվականից գործում է «Ավտոտրանսպորտային միջոցների կայանատեղերի տեղական վճարի և վարչական վարույթի առանձնահատկությունների մասին» ՀՀ օրենքը (այսուհետ՝ Օրենք):

Օրենքի 1-ին հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ նույն օրենքով կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետությունում ավտոկայանատեղերի համար տեղական վճարի (այսուհետ՝ վճար) վճարման հետ կապված հարաբերությունները, սահմանվում են վճար վճարողները, վճար վճարողների իրավունքներն ու պարտականությունները, վճարի դրույքաչափերը, վճարի սահմանման, գանձման կարգը և պայմանները, վճար չվճարելու

համար պատասխանատվությունը, ինչպես նաև վարչական վարույթի առանձնահատկությունները:

Վճռաբեկ դատարանը հարկ է համարում անդրադառնալ էլեկտրոնային համակարգերով և տեխնիկական միջոցներով հայտնաբերված խախտումների արձանագրման որոշ առանձնահատկություններին՝ վերահաստատելով նախկինում արտահայտած իրավական դիրքորոշումները:

Այսպես՝ Օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ ավտոկայանատեղի համար գանձվող վճարը ավտոտրանսպորտային միջոցը ավտոկայանատեղում կայանելու համար նույն օրենքով սահմանված դրույքաչափերի սահմաններում համայնքի ավագանու կողմից հաստատված չափով և նույն օրենքով սահմանված կարգով համայնքի բյուջե գանձվող պարտադիր գանձույթ է:

Օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ ավտոտրանսպորտային միջոցը կամ դրա կցորդը ավտոկայանատեղում կայանելու դեպքում ավտոկայանատեղի վճար վճարող է հանդիսանում ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատերը:

Օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ ավտոկայանատեղի վճարը գանձվում է բոլոր տեսակի ավտոտրանսպորտային միջոցները կամ դրանց կցորդներն ավտոկայանատեղում կայանելու համար:

Օրենքի 12-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ ավտոկայանատեղի վճարի վճարման պարտավորությունը ծագում է ավտոտրանսպորտային միջոցը ավտոկայանատեղում կայանելու պահից:

Օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ ավտոկայանատեղի վճարների դրույքաչափերը նույն օրենքով նախատեսված դրույքաչափերի սահմաններում սահմանում է համայնքի ավագանին՝ համայնքի ղեկավարի ներկայացմամբ՝ համայնքի տարեկան բյուջեն հաստատելուց առաջ:

Երևան քաղաքի ավագանու 22.12.2020 թվականի «Երևան համայնքում տեղական վճարների 2021 թվականի դրույքաչափերը սահմանելու մասին» թիվ 305-Ն որոշման 14-րդ կետի 2-րդ ենթակետի համաձայն՝ Երևանի սեփականություն հանդիսացող ընդհանուր օգտագործման փողոցներում և հրապարակներում (բացառությամբ բակային տարածքների, ուսումնական, կրթական, մշակութային և առողջապահական հաստատությունների, պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների վարչական շենքերի հարակից տարածքների) ավտոտրանսպորտային միջոցն ավտոկայանատեղում կայանելու համար՝ այլ վճարովի ավտոկայանատեղում մեկ ավտոտրանսպորտային միջոցը կամ դրա կցորդը ավտոկայանատեղում ժամը 09:00-ից մինչև 24:00-ն կայանելու համար՝

ա. յուրաքանչյուր մեկ ժամվա համար՝ 100 /մեկ հարյուր/ դրամ, որի դեպքում փաստացի կայանման ժամանակի թույլտվությունը հաշվարկն իրականացվում է հետևյալ կերպ՝ ավտոկայանատեղում կայանելու պահից մինչև 15 թույլ վճար կարող է չվճարվել, իսկ 15 թույլից ավելի կայանելու համար մեկ ժամվա համար սահմանված վճարի դրույքաչափը պետք է վճարվի նախապես՝ կայանելու պահից 15 թույլի ընթացքում, ընդ որում՝ կայանումը 1 ժամից ավելի տևելու դեպքում յուրաքանչյուր հաջորդ մեկ ժամի համար վճարումը պետք է կատարվի մինչև նախորդ ժամի համար կատարված վճարման ժամանակահատվածի լրանալը.

բ. յուրաքանչյուր մեկ օրվա համար՝ 500 /հինգ հարյուր/ դրամ.

գ. մեկ շաբաթվա համար՝ 1000 /մեկ հազար/ դրամ.

դ. մեկ ամսվա համար՝ 2000 /երկու հազար/ դրամ.

ե. մեկ տարվա համար (մինչև 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ)՝ 12000 /տասներկու հազար/ դրամ:

Օրենքի 16-րդ հոդվածի համաձայն՝ ավտոկայանատեղի վճար չվճարելն առաջացնում է օրենքով նախատեսված պատասխանատվություն:

Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 124.7-րդ հոդվածի համաձայն՝ ավտոտրանսպորտային միջոցը կամ դրա կցորդը համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղում կայանելու համար օրենքով սահմանված տեղական վճարը չվճարելը կամ առանց հաշվառման համարանիշի կամ հաշվառման համարանիշի առնվազն մեկ նիշը փակված վիճակում կայանելը՝ առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հնգապատիկի չափով:

Վերոնշյալ իրավանորմերի համակարգային վերլուծությունից հետևում է, որ ավտոկայանատեղի համար գանձվող գումարն Օրենքով նախատեսված դրույքաչափերի սահմաններում համայնքի ավագանու կողմից հաստատված չափով համայնքի բյուջե գանձվող տեղական վճար է, որի վճարման պարտավորությունն ավտոտրանսպորտային միջոցի սեփականատիրոջ համար ծագում է ավտոտրանսպորտային միջոցը կամ դրա կցորդը համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղում որոշակի ժամանակահատվածից՝ (Երևան համայնքում՝ 15 րոպեից) ավելի կայանելու դեպքում: Ընդ որում՝ սահմանված ժամանակահատվածից (Երևան համայնքում՝ 15 րոպեից) ավելի կայանելու պարագայում ավտոկայանատեղի վճարումն իրականացվում է նախապես՝ կայանելու պահից: Իր հերթին՝ ավտոկայանատեղի վճար չվճարելն առաջացնում է օրենքով նախատեսված պատասխանատվություն, այն է՝ տուգանքի նշանակում՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հնգապատիկի չափով:

ՀՀ վճռաբեկ դատարանը նախկինում կայացրած որոշումներից մեկում արձանագրել է, որ Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 124.7-րդ հոդվածի դիսպոզիցիայում նկարագրված իրավախախտման դեպքի (զանցանքի) առկայության համար այն դեպքում, երբ համայնքի ավագանու որոշմամբ նախատեսված է համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղում որոշակի ժամանակահատված անվճար կայանելու հնարավորություն, անհրաժեշտ է ավտոտրանսպորտային միջոցը կամ դրա կցորդը սահմանված անվճար ժամանակահատվածից ավելի ժամանակով համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղում կայանելու և համայնքի ավագանու կողմից հաստատված չափով տեղական տուրք չվճարելու փաստերի միաժամանակյա առկայությունը (...): *(տե՛ս, Գեղամ Սիմոնյանն ընդդեմ Երևանի քաղաքապետարանի թիվ ՎԴ/5084/05/14 վարչական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 02.12.2016 թվականի որոշումը):*

Օրենքի 16.1-րդ հոդված 1-ին մասի համաձայն՝ էլեկտրոնային համակարգերով և տեխնիկական միջոցներով հայտնաբերված խախտումների վերաբերյալ գործերով իրականացվող վարչական վարույթի առանձնահատկությունները սահմանվում են նույն օրենքի 16.2-16.4-րդ հոդվածներով:

Օրենքի 16.2-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ նույն օրենքով ավտոկայանատեղի վճարը չվճարելու փաստի պարզման փուլում ավտոկայանատեղի վճարը չվճարելու փաստի ապացույցները ավտոկայանատեղում տրանսպորտային միջոցի կայանումը ամրագրած տեսանյութը և տվյալ տրանսպորտային միջոցի մասով կայանման օրվա, ժամի դրությամբ գանձապետական հաշվի դրամական մուտքերի առկա տվյալներն են:

Նույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ վարչական վարույթը բաղկացած է ավտոկայանատեղի վճարը չվճարելու փաստի պարզման և վարչական ակտի ընդունման փուլերից:

Օրենքի 16.3-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ նույն օրենքով նախատեսված ավտոկայանատեղի վճարը չվճարելու փաստի պարզումը վարչական մարմնի կողմից ավտոկայանատեղում ավտոտրանսպորտային միջոցի կայանումը ամրագրած տեսանյութի համադրումն է տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի մասով կայանման օրվա, ժամի դրությամբ գանձապետական հաշվի դրամական մուտքերի առկա տվյալների հետ կայանման օրվանից ոչ ուշ, քան 15 օրվա ընթացքում:

Նույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ նույն օրենքով նախատեսված ավտոկայանատեղի վճարը չվճարելու փաստը համարվում է պարզված, եթե էլեկտրոնային համակարգերով և տեխնիկական միջոցներով ավտոկայանատեղում ավտոտրանսպորտային միջոցի կայանումը ամրագրած տեսանյութը տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի մասով կայանման օրվա, ժամի դրությամբ գանձապետական հաշվի դրամական մուտքերի առկա տվյալների հետ համադրելուց պարզ է դառնում, որ տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի մասով կայանման օրվա դրությամբ չի վճարվել նույն օրենքով նախատեսված ավտոկայանատեղի վճարը:

Նույն հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ նույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված դեպքում վարչական իրավախախտման վերաբերյալ արձանագրություն չի կազմվում:

Վերոգրյալ իրավանորմերի վերլուծությունից հետևում է, որ էլեկտրոնային համակարգերով և տեխնիկական միջոցներով հայտնաբերված խախտումների վերաբերյալ գործերով իրականացվող վարչական վարույթում բացակայում է ընթացիկ փուլը: Այսպես, նկատի ունենալով, որ էլեկտրոնային համակարգերով և տեխնիկական միջոցներով հայտնաբերված խախտումների վերաբերյալ գործերով իրականացվող վարչական վարույթը դասվում է առանձին տեսակի վարչական վարույթի շարքին՝ օրենսդիրը վերջինիս համար սահմանել է միայն երկու փուլ՝ ավտոկայանատեղի վճարը չվճարելու փաստի պարզման (հարուցման) և վարչական ակտի ընդունման (եզրափակիչ) փուլերը: Նշված վարչական վարույթում ընթացիկ փուլի բացառումը, ի թիվս այլնի, պայմանավորված է նաև այն հանգամանքով, որ ավտոկայանատեղում ավտոտրանսպորտային միջոցի կայանումն ամրագրած տեսանյութից, լուսանկարից և տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի մասով կայանման օրվա, ժամի դրությամբ գանձապետական հաշվի դրամական մուտքերի առկա տվյալներից ստացված տեղեկատվությունների զուգորդված համեմատության արդյունքում հաստատվում է համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղի վճարը չվճարելու իրավախախտման փաստը, որպիսի հանգամանքով պայմանավորված՝ բացակայում է վարչական գործի քննարկման հետ կապված և վարչական վարույթի ընթացիկ փուլում սովորաբար կատարվող գործողությունների իրականացման անհրաժեշտությունը:

Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ ավտոկայանատեղի գործունեությունը կազմակերպում է համայնքի ղեկավարը կամ համայնքային ենթակայության կազմակերպությունը:

Նույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ համայնքի ավագանու որոշմամբ ավտոկայանատեղ կազմակերպելու իրավասությունը կարող է վերապահվել նաև ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, որոնք իրականացնում են վճարի գանձումը՝ համայնքի ղեկավարի հետ կնքված պայմանագրին համապատասխան:

ՀՀ կառավարության «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ավտոկայանատեղի կազմակերպման կարգը սահմանելու մասին» 10.10.2012 թվականին ընդունված և 29.10.2012 թվականին ուժի մեջ մտած թիվ 1293-Ն որոշման կարգի (այսուհետ՝ Կարգ) 4-րդ կետի համաձայն՝ ավտոկայանատեղի գործունեությունը կազմակերպվում է համայնքի ղեկավարի կամ համայնքային ենթակայության կազմակերպության կողմից: Համայնքի ավագանու որոշմամբ ավտոկայանատեղ կազմակերպելու իրավասությունը կարող է վերապահվել նաև «Գնումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով իրականացված մրցույթի արդյունքում հաղթող ճանաչված ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց, որոնք գանձում են տուրք՝ համայնքի ղեկավարի հետ կնքված պայմանագրին համապատասխան:

Օրենքի 8-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ այն ավտոկայանատեղը, որի համար նախատեսվում է վճարի գանձում, պետք է առանձնացված լինի ցուցանակներով և կարմիր գույնի գետնանշումով, որի ձևը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Նույն հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ավտոկայանատեղի կազմակերպման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Օրենքի 11-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ ավտոկայանատեղում պետք է փակցված լինի համապատասխան ցուցանակ՝ վճարովի ավտոկայանատեղի, դրա տարածքի, ավտոկայանատեղի համար վճարի վճարման պարտականության չափի, պայմանների և պատասխանատվության մասին հայերեն պարզ և ընթեռնելի նշումներով, ինչպես նաև՝ ավտոկայանատեղ կազմակերպող մարմնի հայեցողությամբ՝ այլ տեղեկատվությամբ: Ընդ որում՝ ցուցանակը կարող է ներառել նաև օտար լեզուներով տեղեկատվություն:

Կարգի 2-րդ կետի համաձայն՝ ավտոկայանատեղն ավտոտրանսպորտային միջոցների կայանման համար առանձնացված՝ նույն Կարգով սահմանված պահանջներին համապատասխան կահավորված բաց հարթակ (փողոցի մաս, հրապարակ) է, որտեղ ավտոտրանսպորտային միջոցների կայանումը կազմակերպվում է առանց պահպանման ծառայություն մատուցելու:

Կարգի 7-րդ կետի համաձայն՝ ավտոկայանատեղերը պետք է ունենան հետևյալ կահավորումը՝

1) տարածքի մակերեսի կոշտ պատվածք, ավտոկայանատեղի սահմանների սահմանազատում փողոցի երթևեկելի մասում, վճարի գանձման, տարածքի վերահսկման և

երթևեկության կազմակերպման այլ տեխնիկական միջոցների առկայություն (հնարավորության դեպքում), կառուցվածքային տարրերով տարանջատում.

2) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված համապատասխան ձևի գետնանշում.

3) ավտոկայանատեղի տարածք ավտոտրանսպորտային միջոցների մուտք գործելու, տարածքից դուրս գալու մատչելի և անվտանգ ուղիներ.

4) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007 թվականի հունիսի 28-ի N 955-Ն որոշմամբ հաստատված պահանջներին համապատասխան՝ «Կայանման տեղ» և «Տրանսպորտային միջոցների կանգնեցման ձևը կայանման տեղերում», իսկ վճարովի ավտոկայանատեղերի համար՝ նաև «Վճարովի ծառայություններ» ճանապարհային նշաններ.

5) վճարովի ավտոկայանատեղի համար տեղեկատվական ցուցանակ, որը պետք է պարունակի ավտոկայանատեղի կազմակերպչի լրիվ անվանումը կամ անունը և ազգանունը, գտնվելու վայրը, հեռախոսահամարը, ավտոկայանատեղի աշխատանքային ռեժիմը, ավտոկայանման ծառայության մատուցման դիմաց սահմանված վճարի չափերը, ծառայողական ավտոկայանատեղի համար՝ նաև «Ծառայողական» ցուցանակ:

Կարգի 9-րդ կետի համաձայն՝ ավտոկայանատեղի ծառայությունից օգտվողների համար ներկայացվող տեղեկատվությունը, ավտոկայանատեղից օգտվելու պայմանների վերաբերյալ ցուցանակները պետք է տեղադրվեն մատչելի և տեսանելի վայրերում:

ՀՀ կառավարության «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ավտոկայանատեղի (որի համար նախատեսվում է տեղական վճարի գանձում) գետնանշման ձևը սահմանելու մասին» 10.10.2012 թվականին ընդունված և 29.10.2012 թվականին ուժի մեջ մտած թիվ 1281-Ն որոշմամբ սահմանվել է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ավտոկայանատեղի (որի համար նախատեսվում է տեղական վճարի գանձում) գետնանշման ձևը (այսուհետ՝ Ձև):

Այսպես.

Ձևի 1-ին կետի համաձայն՝ փողոցի երթևեկելի մասում կազմակերպված վճարովի ավտոկայանատեղի զբաղեցրած տարածքն առանձնացվում է փողոցի երթևեկելի հարևան գոտուց՝ ավտոկայանատեղի երկայնական սահմանագծի կարմիր գույնի խզվածքներով գետնանշմամբ: Եթե փողոցի երթևեկելի մասում կազմակերպված վճարովի ավտոկայանատեղում թույլատրվում է ավտոտրանսպորտային միջոցների՝ միմյանց նկատմամբ զուգահեռ տեղաբաշխմամբ կայանում, ապա ավտոկայանատեղի տարածքն առանձնացվում է նաև լայնակի սահմանագծով՝ կարմիր գույնի հոծ գետնանշմամբ:

Վերոգրյալ իրավական նորմերի բովանդակությունից բխում է, որ ավտոկայանատեղի գործունեության կազմակերպման իրավասությունը վերապահված է համայնքի ղեկավարին կամ համայնքային ենթակայության կազմակերպությանը: Մինևույն ժամանակ՝ տվյալ համայնքի վարչական տարածքում գտնվող համայնքային սեփականություն հանդիսացող ընդհանուր օգտագործման փողոցներում և հրապարակներում ավտոկայանատեղերի ցանկին համապատասխան վայրերում վճարովի ավտոկայանատեղ կազմակերպելու իրավասությունը տվյալ համայնքի ավագանու որոշմամբ կարող է վերապահվել նաև ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց՝ վերջիններիս հետ կնքված պայմանագրին

համապատասխան: Ընդ որում, ՀՀ տարածքում համայնքային սեփականություն հանդիսացող ընդհանուր օգտագործման որևէ բաց տարածք (բացառությամբ բակային տարածքների, ուսումնական, կրթական, մշակութային և առողջապահական հաստատությունների, պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների վարչական շենքերի հարակից տարածքների) հանդիսանում է համայնքի ավագանու կողմից սահմանված վճարովի ավտոկայանատեղ, եթե վերջինս ունի ավտոտրանսպորտային միջոցը կամ դրա կցորդը կայանելու և կայանումից հանելու համար հարմարեցված անվտանգ ելքեր, ապահովված է Կարգով սահմանված պատշաճ կահավորանքի բոլոր բաղադրիչներով և այդ տարածքի սահմանները հարակից մյուս տարածքների սահմաններից զատված են երանգավոր գետնանշմամբ եզրագծերով: Այլ կերպ ասած՝ համայնքային սեփականություն հանդիսացող ընդհանուր օգտագործման որոշակի բաց տարածք համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղ կարող է համարվել, եթե այն ունի՝

ա. հարակից գոտուց կարմիր գույնի գետնանշումներով առանձնացվածություն,

բ. մուտքի և ելքի մատչելի ու անվտանգ անցամասեր,

գ. ավտոտրանսպորտային միջոցը կայանողի համար մատչելի և տեսանելի վայրերում տեղադրվածությամբ «Կայանման տեղ», «Տրանսպորտային միջոցների կանգնեցման ձևը կայանման տեղերում», «Վճարովի ծառայություններ» ճանապարհային նշանների կահավորվածություն,

դ. ավտոտրանսպորտային միջոցը կայանողի համար մատչելի և տեսանելի վայրերում տեղադրվածությամբ ավտոկայանատեղի վճարովի լինելու, ավտոկայանատեղի տարածքի, ավտոկայանատեղի կազմակերպչի լրիվ անվանման կամ անվան և ազգանվան, գտնվելու վայրի, հեռախոսահամարի, ավտոկայանատեղի աշխատանքային ռեժիմի, սահմանված վճարի չափերի, պայմանների և պատասխանատվության մասին հայերեն պարզ և ընթեռնելի նշումներով տվյալներն ընդգրկող տեղեկատվական ցուցանակի կահավորվածություն:

Ընդ որում, Վճռաբեկ դատարանի գնահատմամբ՝ թվարկված պայմաններից յուրաքանչյուրի առկայությունը պարտադիր է ՀՀ տարածքում համայնքային սեփականություն հանդիսացող ընդհանուր օգտագործման որևէ բաց տարածք (բացառությամբ բակային տարածքների, ուսումնական, կրթական, մշակութային և առողջապահական հաստատությունների, պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների վարչական շենքերի հարակից տարածքների) համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղ որակելու համար. այդ պայմաններից որևէ մեկի բացակայության դեպքում տարածքը չի կարող դիտարկվել որպես վճարովի ավտոկայանատեղ:

ՀՀ վճռաբեկ դատարանը, անդրադառնալով Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 124.7-րդ հոդվածով նախատեսված իրավախախտման դեպքը հիմնավորող ապացուցման միջոցների կիրառման առանձնահատկություններին, նախկինում կայացրած որոշմամբ արձանագրել է, որ այն պայմաններում, երբ համայնքի ավագանու որոշմամբ նախատեսված է համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղում որոշակի ժամանակահատված անվճար կայանելու հնարավորություն, Վարչական

իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 124.7-րդ հոդվածով նախատեսված իրավախախտման դեպքի առկայության համար անհրաժեշտ՝ ավտոտրանսպորտային միջոցը կամ դրա կցորդը սահմանված անվճար ժամանակահատվածից ավելի ժամանակով համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղում կայանելու փաստը կարող է հաստատվել տեսանյութով կամ այնպիսի լուսանկարներով, որոնց քանակությունը և դրանց լուսանկարահանման հաճախականությունը հնարավորություն կտան հաշվարկելու անընդմեջ կայանման տևողությունը:

Միաժամանակ ՀՀ վճարեկ դատարանը գտել է, որ տեսանյութն ու լուսանկարները միակ ապացույցները չեն, որոնք կարող են հաստատել տրանսպորտային միջոցի կայանման տևողությունը: ՀՀ վճարեկ դատարանը չի բացառել վճարովի ավտոկայանատեղերն այնպիսի տեխնիկական միջոցներով համալրելու կամ ավտոկայանատեղերն այնպես կազմակերպելու հնարավորությունը, որը թույլ կտա այլ կերպ հաշվառել յուրաքանչյուր տրանսպորտային միջոցի կայանման տևողությունը: *(տե՛ս, Գեղամ Սիմոնյանն ընդդեմ Երևանի քաղաքապետարանի թիվ ՎԴ/5084/05/14 վարչական գործով ՀՀ վճարեկ դատարանի 02.12.2016 թվականի որոշումը):*

Բացի այդ, նկատի ունենալով իրավակիրառ պրակտիկայում տեսանյութի՝ որպես Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 124.7-րդ հոդվածով նախատեսված իրավախախտման դեպքը հիմնավորող ապացույցման միջոցի օգտագործման հաճախակիությունը՝ Վճարեկ դատարանն անհրաժեշտ է համարում նշել, որ ավտոկայանատեղում ավտոտրանսպորտային միջոցի կամ դրա կցորդի կայանումն ամրագրած տեսանյութը ևս երբեմն, օբյեկտիվորեն, կարող է չընդգրկել Կարգով և Ձևով սահմանված համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղի կահավորանքի որոշ տարրեր:

Այսպես, Վճարեկ դատարանը չի բացառում վճարովի ավտոկայանատեղում կայանված ավտոտրանսպորտային միջոցների քանակով, կայանման դիրքով, տեղով կամ այլ օբյեկտիվ հանգամանքներով պայմանավորված տվյալ տեսանկարահանման տևողության ընթացքում վճարովի ավտոկայանատեղի կահավորանքի բոլոր տարրերի համաժամանակյա առկայության բացահայտման անհնարինությունը՝ հաշվի առնելով տեսանկարահանող սարքավորումների սահմանափակ ծավալի տարածություն տեսագրելու կարողությունը, ինչպես նաև կահավորանքի առանձին տարրերի որոշակի կոնկրետ հատվածում տեղադրվածությունը (օրինակ՝ ճանապարհային նշանները և տեղեկատվական ցուցանակ, որպես կանոն, տեղադրվում են համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղի սկզբնամասում՝ ապահովելու համար մինչև ավտոտրանսպորտային միջոցի կայանումը վարորդների համար դրանց տեսանելիությունը):

Հետևաբար, Վճարեկ դատարանի դիտարկմամբ՝ էլեկտրոնային համակարգերով և տեխնիկական միջոցներով հայտնաբերված խախտումների վերաբերյալ գործերով իրականացվող վարչական վարույթի ընթացքում, ի թիվս Օրենքով նախատեսված ապացույցների, այլ ապացույցը ևս կարող է դրվել վարչական պատասխանատվության հիմքում, եթե այն բովանդակում է կոնկրետ ժամանակահատվածի միջակայքում կահավորանքի տարրերից յուրաքանչյուրի առկայության մասին առանձին և հստակ նշումներ, անհատականացնում է վճարովի ավտոկայանատեղի վայրը, ինչպես նաև, եթե այն տրամադրվել է իրավասու սուբյեկտի կողմից: Այլ կերպ ասած՝ վարչական վարույթի

ընթացքում ձեռք բերված այլ թույլատրելի ապացույցները կարող են միայն լրացնել, և ոչ թե փոխարինել ավտոտրանսպորտային միջոցի կայանումն ամրագրած տեսանյութին և տվյալ տրանսպորտային միջոցի մասով կայանման օրվա, ժամի դրությամբ գանձապետական հաշվի դրամական մուտքերի առկա տվյալներին:

Վճռաբեկ դատարանն անհրաժեշտ է համարում հավելել, որ վերոնշյալ դատողությունը բխում է օրենսդրի կողմից սահմանված այն կարգավորումից, ըստ որի՝ Օրենքի 3-րդ հոդվածի իմաստով համայնքի ավագանու որոշմամբ ավտոկայանատեղ կազմակերպելու իրավասությունը կարող է վերապահվել նաև ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, որոնք իրականացնում են վճարի գանձումը՝ համայնքի ղեկավարի հետ կնքված պայմանագրին համապատասխան: Հետևապես, բոլոր այն դեպքերում, երբ համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղերի կազմակերպումը հանձնված է ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձի, ապա վերջիններս համայնքի ղեկավարի հետ կնքված պայմանագրի շրջանակում կրում են համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղը Կարգի և Ձևի պահանջներով սահմանված ամբողջական ձևավորելու պարտականությունը:

Վերոգրյալից ակներև է, որ ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձի կողմից համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղի կազմակերպման պարագայում, հենց այդ սուբյեկտներն են իրականացնում համայնքային վճարովի կոնկրետ ավտոկայանատեղը տեսանկարահանող սարքավորումներով, ճանապարհային նշաններով, տեղեկատվական ցուցանակներով և համապատասխան գծանշումներով կահավորած լինելու հանգամանքները ստուգելու վերաբերյալ համապատասխան ուսումնասիրությունները, ըստ այդմ՝ տիրապետում կահավորանքի բաղադրիչներից յուրաքանչյուրի առկայության կամ բացակայության մասին տեղեկատվությանը:

Վկայակոչված իրավանորմերի համադրված վերլուծության արդյունքում ՀՀ վճռաբեկ դատարանը, հաշվի առնելով, որ 26.02.2021 թվականին ուժի մեջ մտած ՀՕ-38-Ն օրենքով սահմանվել են էլեկտրոնային համակարգերով և տեխնիկական միջոցներով հայտնաբերված խախտումների վերաբերյալ գործերով իրականացվող վարչական վարույթի առանձնահատկությունները, նախկինում կայացրած մեկ այլ որոշմամբ արձանագրել է, որ էլեկտրոնային համակարգերով և տեխնիկական միջոցներով հայտնաբերված խախտումների վերաբերյալ գործերով իրականացվող վարչական վարույթի արդյունքում ընդունված վարչական ակտով անձը կարող է Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 124.7-րդ հոդվածի 1-ին մասի հիմքով ենթարկվել վարչական պատասխանատվության ավտոտրանսպորտային միջոցը կամ դրա կցորդը համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղում կայանելու համար օրենքով սահմանված տեղական վճարը չվճարելու համար, եթե այդ վարչական վարույթում ձեռք բերված թույլատրելի ապացույցները՝ տրանսպորտային միջոցի կայանումն ամրագրած տեսանյութը և (կամ) լուսանկարը, տվյալ տրանսպորտային միջոցի մասով կայանման օրվա, ժամի դրությամբ գանձապետական հաշվի դրամական մուտքերի առկա տվյալները, տվյալ համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղում իրավախախտման ամրագրման օրվա դրությամբ կահավորանքի տարրերի առկայության մասին վկայող այլ ապացույցներն իրենց համակցության մեջ փոխանցում են տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցը կամ դրա կցորդը համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղում կայանելու վերաբերյալ այնպիսի

բովանդակությամբ տեղեկատվություն, որը հստակ պատկերացում է տալիս այդ ավտոտրանսպորտային միջոցի կամ դրա կցորդի մակնիշի և պետհամարանիշի, համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղիի վայրի, կահավորանքի տարրերից յուրաքանչյուրի, տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի մասով կայանման օրվա, ժամի դրությամբ կատարված վճարումների մասին, և որոնց զուգորդված համադրման միջոցով հնարավոր է հանգել անկասկած հետևության՝ ավտոտրանսպորտային միջոցը կամ դրա կցորդը համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղում սահմանված անվճար ժամանակահատվածից ավելի ժամանակով կայանված լինելու և սահմանված չափով տեղական վճարը վճարված չլինելու փաստերի միաժամանակյա առկայության մասին (տե՛ս, Գայանե Մինասյանն ընդդեմ Երևանի քաղաքապետարանի թիվ ՎԴ/0982/05/22 վարչական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 18.04.2024 թվականի որոշումը):

Վերոգրյալի հիման վրա անդրադառնալով սույն գործով բարձրացրած իրավական հարցադրմանը՝ Վճռաբեկ դատարանը գտնում է, որ բոլոր այն դեպքերում, երբ Օրենքի իրավակարգավորումների շրջանակում համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղ կազմակերպելու իրավասությունը վերապահված է մասնավոր սուբյեկտի, ապա ավտոկայանատեղի վայրի և կահավորանքի առանձին տարրերի առկայության վերաբերյալ վերջինիս տրամադրած գրությունը (տեղեկանքը կամ այլ փաստաթուղթը) կարող է հանդիսանալ Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 124.7-րդ հոդվածի դիսպոզիցիայում նկարագրված իրավախախտման փաստը հաստատված համարելու և նույն հոդվածի սանկցիայի կիրառմամբ վարչական պատասխանատվություն կիրառելու համար թույլատրելի ապացույց, եթե դրանում նշված տեղեկատվությունը հնարավորություն է տալիս գնահատելու կոնկրետ ավտոկայանատեղի վայրում ավտոկայանատեղի կահավորանքի տարրերից յուրաքանչյուրի առկայությունն այն պայմանով, որ վերջինիս բովանդակությունը չի հակասում ավտոկայանատեղում տրանսպորտային միջոցի կայանումն ամրագրած տեսանյութից և տվյալ տրանսպորտային միջոցի մասով կայանման օրվա, ժամի դրությամբ գանձապետական հաշվի դրամական մուտքերի առկա տվյալներից ստացված տեղեկատվությանը:

Վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշման կիրառումը սույն գործի փաստերի նկատմամբ.

Սույն գործը հարուցվել է Գայանե Մինասյանի կողմից ներկայացված հայցի հիման վրա, որով վերջինս պահանջել է անվավեր ճանաչել Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերի քննության բաժնի պետ Արամ Աբովյանի 15.10.2021 թվականի «Վարչական տույժ նշանակելու մասին» թիվ ՎՏ-0072292 որոշումը:

Դատարանը 27.01.2022 թվականի վճռով հայցը մերժել է՝ այն պատճառաբանությամբ, որ «(...) հետազոտելով գործում եղած ապացույցները, այդ թվում՝ տեսանյութը (իրավախախտման սկիզբ՝ ժամը 16:04:08-րդ վայրկյան, ավարտ՝ ժամը 16:20:10-րդ վայրկյան), ըստ որի պարզ երևում է, որ հայցվորի տրանսպորտային միջոցը տեղակայված է ՀՀ, Երևան, Մ. Մաշտոց պող., հարված CAM 1/7/4-ում՝ համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղում 15 րոպեից ավելի ժամանակահատվածով, հստակ երևում է

տրանսպորտային միջոցի հաշվառման համարանիշը, այսինքն, Գայանե Աշոփի Մինասյանի կողմից թույլ տրված իրավախախտումը համապատասխանում է Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի 124.7-րդ հոդվածի պահանջներին:

Փաստորեն, գործում առկա ապացույցներով հիմնավորվում է, որ վիճարկվող որոշմամբ հարկորոշված տրանսպորտային միջոցի վարորդն օգտվել է համայնքի ավագանու կողմից կազմակերպված վճարովի ավտոկայանատեղից, այն էլ այնքան անընդմեջ ժամանակ, որի դեպքում պարտավոր էր վճարել համայնքի ավագանու որոշմամբ սահմանված համապատասխան չափով տեղական վճար:

(...) Դատարանն արձանագրում է, որ Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերի քննության բաժնի պետ՝ Արամ Աբովյանի 15.10.2021 թվականի «Վարչական տույժ նշանակելու մասին» թիվ ՎՏ-0072292 որոշումն ընդունվել է Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի 124.7-րդ հոդվածի իրավաչափ կիրառման արդյունքում, ինչը նշանակում է, որ առկա չէ վիճարկվող որոշումն անվավեր ճանաչելու (վերացնելու) «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 63-րդ հոդվածով սահմանված հիմքերը:

Այսպիսով, դատարանն արձանագրում է, որ պատասխանողի կողմից ընդունված որոշումն ոչ իրավաչափ որակելու ուղղությամբ հայցվորի փաստարկները հերքվում են սույն դատական ակտում ամրագրված հիմնավորումներով, (...):

Վերաքննիչ դատարանը 09.09.2022 թվականի որոշմամբ Գայանե Մինասյանի վերաքննիչ բողոքը մերժել է՝ Դատարանի 27.01.2022 թվականի վճիռը թողնելով անփոփոխ, այն պատճառաբանությամբ, որ «(...) սույն գործով վիճարկվող վարչական ակտի կայացման համար հիմք հանդիսացած տեսանյութում ք. Երևան, Մ. Մաշտոց պող., հարված CAM 1/7/4-ը համայնքի ավագանու կողմից կազմակերպված վճարովի ավտոկայանատեղ որակելու համար անհրաժեշտ տարրերից տեսանելի է կարմիր գույնի գեղնանշումը (...):

(...) «Փարկինգ Սիթի Սերվիս» ՓԲԸ-ի կողմից Երևանի քաղաքապետարանին ուղղված 10.10.2021 թվականի գրությունից և դրան կից «Երևան քաղաքի ավտոկայանատեղերի կահավորում» վերտառությամբ փաստաթղթից հետևում է, որ 10.10.2021 թվականի նախորդող շաբաթվա ընթացքում նույն գրությանը կից ներկայացված ցանկում նշված համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղերի հարվածներում առկա կահավորանքն ամբողջությամբ համապատասխանում է ՀՀ կառավարության 10.10.2012 թվականի թիվ 1293-Ն և թիվ 1281-Ն որոշումներով սահմանված կարգով նախատեսված պատշաճ կահավորանքի չափանիշներին, քանի որ սույն գործով վիճարկվող որոշմամբ որպես իրավախախտման օր նշված է 07.10.2021 թվականը, ինչը վկայում է այն մասին, որ ենթադրյալ իրավախախտումը տեղի է ունեցել 10.10.2021 թվականի նախորդող շաբաթվա ընթացքում, ուստի հիշյալ գրությունը և դրան կից փաստաթուղթը կարող են վկայել 07.10.2021 թվականի դրությամբ համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղերի հարվածներում առկա կահավորանքը Կառավարության 10.10.2012 թվականի թիվ 1293-Ն և

թիվ 1281-Ն որոշումներով սահմանված կարգով նախատեսված պատշաճ կահավորանքի չափանիշներին համապատասխանելու մասին: (...):»:

Վերը նշված իրավական դիրքորոշումների լույսի ներքո համադրելով սույն գործի փաստերը և գնահատելով Վերաքննիչ դատարանի եզրահանգումների հիմնավորվածությունը՝ Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է հետևյալը.

Սույն վարչական գործով վիճարկվող վարչական ակտով՝ Երևանի քաղաքապետարանի 15.10.2021 թվականի «Վարչական տույժ նշանակելու մասին» թիվ ՎՏ-0072292 որոշմամբ Գայանե Մինասյանը ենթարկվել է վարչական պատասխանատվության Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 124.7-րդ հոդվածով և նրա նկատմամբ նշանակվել է տուգանք՝ 5.000 ՀՀ դրամի չափով, այն բանի համար, որ վերջինիս պատկանող «33DG303» պետհամարանիշով «LEXUS RX 300» մակնիշի տրանսպորտային միջոցը 07.10.2021 թվականին ժամը 16:04-ից 07.10.2021 թվականի ժամը 16:28-ը, 15 րոպեից ավելի ժամանակահատվածով կայանված է եղել Երևան քաղաքի Մ. Մաշտոց պողոտայի հատված CAM 1/7/4 տարածքում գտնվող համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղում՝ առանց վճարելու տրանսպորտային միջոցի կայանատեղի համար սահմանված պարտադիր գանձույթը:

Նշված վարչական ակտի ընդունմանն ուղղված վարչական վարույթի ընթացքում Երևանի քաղաքապետարանի վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերի քննության բաժնի պետին ուղղված 11.10.2021 թվականի գրությամբ «Փարկինգ Սիթի Սերվիս» ՓԲԸ-ն հայտնել է, որ գրության տրման ամսաթվին նախորդող շաբաթվա ընթացքում՝ որպես Երևան քաղաքում համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղեր կազմակերպելու իրավասությամբ օժտված սուբյեկտ, «Փարկինգ Սիթի Սերվիս» ՓԲԸ-ի կողմից կատարված համապատասխան տեղազննությունների և ուսումնասիրությունների արդյունքում հաստատվել է, որ գրությանը կից ներկայացված ցանկում համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղերի հատվածում առկա կահավորանքն ամբողջությամբ համապատասխանել է ՀՀ կառավարության 10.10.2012 թվականի թիվ 1293-Ն և թիվ 1281-Ն որոշումներով սահմանված կարգով նախատեսված պատշաճ կահավորանքի չափանիշներին:

Երևանի քաղաքապետարանի 15.10.2021 թվականի «Վարչական տույժ նշանակելու մասին» թիվ ՎՏ-0072292 որոշման կայացման համար հիմք են հանդիսացել՝

ա. երկու լուսանկարները,

բ. տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցի մասով կայանման օրվա և ժամի դրությամբ համայնքային գանձապետական հաշվի դրամական մուտքերի տվյալները,

գ. տվյալ ավտոտրանսպորտային միջոցը 15 րոպեից ավելի ժամանակով անընդմեջ կայանված վիճակում գտնվելու վերաբերյալ տեսանյութը,

դ. «Փարկինգ Սիթի Սերվիս» ՓԲԸ-ի 11.10.2021 թվականի գրությունը, ըստ որի՝ 11.10.2021 թվականին նախորդող շաբաթվա ընթացքում կից ներկայացված ցանկում համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղերի հատվածում առկա կահավորանքն ամբողջությամբ համապատասխանել է ՀՀ կառավարության 10.10.2012 թվականի թիվ 1293-Ն և թիվ 1281-Ն որոշումներով սահմանված կարգով նախատեսված պատշաճ կահավորանքի չափանիշներին:

Վերը նշված ապացույցների հետազոտության արդյունքում Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ վարչական վարույթի նյութ հանդիսացող թվով երկու լուսանկարում արտացոլված է «33DG303» պետհամարանիշով «LEXUS RX 300» մակնիշի տրանսպորտային միջոցը՝ առաջինում կայանման սկզբի (ժամը՝ 16:04:09-ին) դրությամբ, իսկ երկրորդում՝ 15 րոպեից ավելի ժամանակ անց (ժամը՝ 16:28:37-ին): Միևնույն ժամանակ համայնքային գանձապետական հաշվի դրամական մուտքերի տվյալների վճարումների դաշտից կատարված քաղվածքից պարզ է դառնում, որ «33DG303» պետհամարանիշով ավտոտրանսպորտային միջոցի մասով որևէ վճարում երբևէ կատարված չի եղել, այդ թվում՝ 07.10.2021 թվականին ժամը՝ 16:04-ից մինչև 16:28-ն ընկած ժամանակահատվածում:

Վարչական վարույթի նյութերում առկա տեսանյութի հետազոտման արդյունքում Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ 07.10.2021 թվականին, ժամը՝ 16:04:09-ից, «33DG303» պետհամարանիշով «LEXUS RX 300» մակնիշի տրանսպորտային միջոցը կայանվում է երթևեկելի մասին սահմանակից մայթեզրին, որտեղ առջևում կայանած ավտոմեքենայի տեղաշարժի արդյունքում նկատվում է կարմիր գույնի գետնանշման առկայությունը:

Ինչ վերաբերում է կահավորանքի մյուս տարրերի առկայությանը, ապա Վճռաբեկ դատարանը հարկ է համարում նշել, որ տեսանյութում նկատելի է, որ մինչ «33DG303» պետհամարանիշով «LEXUS RX 300» մակնիշի տրանսպորտային միջոցի կայանումը՝ երթևեկելի մասին սահմանակից մայթեզրին արդեն իսկ կայանված են այլ տրանսպորտային միջոցներ, ուստի հաշվի առնելով «33DG303» պետհամարանիշով «LEXUS RX 300» մակնիշի տրանսպորտային միջոցի առջևից և հետևից կայանված այլ տրանսպորտային միջոցների առկայությունը և դրանով պայմանավորված՝ «33DG303» պետհամարանիշով «LEXUS RX 300» մակնիշի տրանսպորտային միջոցի կայանման տեղը, ինչպես նաև տեսանկարահանող սարքավորումների սահմանափակ ծավալի տարածություն տեսագրելու կարողությունը՝ տվյալ տեսանկարահանման տևողության ընթացքում վճարովի ավտոկայանատեղի կահավորանքի բոլոր տարրերի համաժամանակյա առկայության բացահայտումն օբյեկտիվորեն հնարավոր չէ:

Անդրադառնալով «Փարկինգ Սիթի Սերվիս» ՓԲԸ-ի 11.10.2021 թվականի գրությանը և դրան կից «Երևան քաղաքի ավտոկայանատեղերի կահավորում» վերտառությունը կրող փաստաթղթին՝ Վճռաբեկ դատարանը նախ արձանագրում է, որ ըստ նշված գրության՝ 11.10.2021 թվականին նախորդող շաբաթվա ընթացքում կից ներկայացված ցանկում համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղերի հատվածում առկա կահավորանքն ամբողջությամբ համապատասխանել է ՀՀ կառավարության 10.10.2012 թվականի թիվ 1293-Ն և թիվ 1281-Ն որոշումներով սահմանված կարգով նախատեսված պատշաճ կահավորանքի չափանիշներին: Գրությանը կից «Երևան քաղաքի ավտոկայանատեղերի կահավորում» վերտառությունը կրող փաստաթղթի «Փողոցների անվանում» սյունակի 1-ին համարի ներքո նշված է՝ «Մաշտոցի պողոտա», որը «Վարչական տույժ նշանակելու մասին» թիվ ՎՏ-0072292 որոշմամբ որպես իրավախախտման վայր նշված տարածքն է, իսկ «Տեսախցիկի հսկողություն», «Ճանապարհային նշան և տեղեկատվական ցուցանակ», «Գծանշումներ» սյունակների 1-ին համարի ներքո նշված է՝ «առկա է» գրառումը, որը ներառում է Կարգով և Ձևով սահմանված պատշաճ կահավորանքի բոլոր տարրերը:

Վերը նշված իրավական դիրքորոշումներին համապատասխան՝ Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ տեսանյութով կարմիր գծանշումների առկայության փաստը հաստատված համարելու պայմաններում «Փարկինգ Սիթի Սերվիս» ՓԲԸ-ի 11.10.2021 թվականի գրությունը հանդիսանում է թույլատրելի ապացույց՝ ավտոկայանատեղի կահավորանքի մյուս տարրերի առկայության փաստը, ըստ այդմ նաև՝ ՀՀ վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 124.7-րդ հոդվածի դիսպոզիցիայում նկարագրված իրավախախտման փաստը հաստատված համարելու համար:

Այսպիսով, Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ գործում առկա ապացույցների համակցությամբ հաստատվում է «33DG303» պետհամարանիշով «LEXUS RX 300» մակնիշի տրանսպորտային միջոցի 07.10.2021 թվականին, ժամը՝ 16:04-ից մինչև 16:28-ը, 15 րոպեից ավելի ժամանակահատվածով Երևան քաղաքի Մաշտոցի պողոտա, հատված CAM 1/7/4 տարածքում գտնվող համայնքային վճարովի ավտոկայանատեղում առանց տրանսպորտային միջոցի կայանատեղի համար սահմանված պարտադիր գանձույթը վճարելու կայանված լինելու և ըստ այդմ՝ Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 124.7-րդ հոդվածով նախատեսված իրավախախտման փաստը, որպիսի պայմաններում ստորադաս դատարանները ճիշտ եզրահանգման են եկել հայցի մերժման ենթակա լինելու մասին:

Միաժամանակ, Վճռաբեկ դատարանը հարկ է համարում արձանագրել հետևյալը.

ՀՀ Սահմանադրության 171-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետի համաձայն՝ Վճռաբեկ դատարանը դատական ակտերն օրենքով սահմանված լիազորությունների շրջանակներում վերանայելու միջոցով ապահովում է օրենքների և այլ նորմատիվ իրավական ակտերի միատեսակ կիրառությունը:

«Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 29-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետի համաձայն՝ Վճռաբեկ դատարանը դատական ակտերն օրենքով սահմանված լիազորությունների շրջանակում վերանայելու միջոցով ապահովում է օրենքների և այլ նորմատիվ իրավական ակտերի միատեսակ կիրառությունը:

Նույն հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ օրենքների և այլ նորմատիվ իրավական ակտերի միատեսակ կիրառությունը Վճռաբեկ դատարանն ապահովում է, եթե առկա է իրավունքի զարգացման խնդիր, կամ տարբեր գործերով դատարանների կողմից նորմատիվ իրավական ակտը տարաբնույթ է կիրառվել կամ չի կիրառվել տարաբնույթ իրավաընկալման հետևանքով:

«Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 10-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ յուրաքանչյուր ոք իր գործի քննության ժամանակ որպես իրավական փաստարկ իրավունք ունի վկայակոչելու նույնանման փաստերով այլ գործով Հայաստանի Հանրապետության դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտում առկա օրենքի և այլ նորմատիվ իրավական ակտի մեկնաբանությունները: Դատարանն անդրադառնում է նման իրավական փաստարկներին:

Տվյալ դեպքում բողոք բերած անձի կողմից, որպես իրավական փաստարկ, վկայակոչվել է թիվ ՎԴ/3890/05/22 վարչական գործով ՀՀ վարչական դատարանի կողմից կայացված դատական ակտը, որով ՀՀ վարչական դատարանը, վերլուծելով Վարչական

իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 124.7-րդ և «Ավտոտրանսպորտային միջոցների կայանատեղերի տեղական վճարի և վարչական վարույթի առանձնահատկությունների մասին» ՀՀ օրենքի 16.2-րդ հոդվածները, եզրահանգում է արել այն մասին, որ «Փարկինգ Սիթի Սերվիս» ՓԲԸ-ի գրությունը և դրան կից՝ Երևան քաղաքի ավտոկայանատեղերի կահավորման մասին տեղեկությունը որևէ կերպ չեն կարող գնահատման առարկա դառնալ վարչական գործով քննարկման առարկա վեճի լուծման դեպքով՝ վիճարկվող վարչական ակտի իրավաչափության վիճարկման հայցով:

Վճռաբեկ դատարանը, արժևորելով օրենքների և այլ նորմատիվ իրավական ակտերի միատեսակ կիրառությունն ապահովելու իր սահմանադրական առաքելությունը, անհրաժեշտ է համարում նշել, որ Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 124.7-րդ և «Ավտոտրանսպորտային միջոցների կայանատեղերի տեղական վճարի և վարչական վարույթի առանձնահատկությունների մասին» ՀՀ օրենքի 16.2-րդ հոդվածները ենթակա են կիրառման սույն որոշմամբ արտահայտված իրավական դիրքորոշումների հաշվառմամբ, ինչն էական նշանակություն կունենա էլեկտրոնային համակարգերով և տեխնիկական միջոցներով հայտնաբերված ավտոտրանսպորտային միջոցների կայանատեղերի խախտումների վերաբերյալ գործերով միասնական և կանխատեսելի դատական պրակտիկա ձևավորելու համար:

Ամփոփելով վերոգրյալ իրավական և փաստական վերլուծությունները՝ Վճռաբեկ դատարանը գտնում է, որ Դատարանը, մերժելով Գայանե Մինասյանի հայցը, իսկ Վերաքննիչ դատարանը, անփոփոխ թողնելով Դատարանի վճիռը, կայացրել են գործն ըստ էության ճիշտ լուծող դատական ակտեր: Հետևաբար սույն գործով անհրաժեշտ է կիրառել ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 169-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով սահմանված՝ ստորադաս դատարանի դատական ակտն անփոփոխ թողնելու Վճռաբեկ դատարանի լիազորությունը:

5. Վճռաբեկ դատարանի պատճառաբանությունները և եզրահանգումները դատական ծախսերի բաշխման վերաբերյալ.

ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 56-րդ հոդվածի համաձայն՝ դատական ծախսերը կազմված են պետական տուրքից և գործի քննության հետ կապված այլ ծախսերից:

ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 60-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ կողմը, որի դեմ կայացվել է վճիռ, կամ որի բողոքը մերժվել է, կրում է Հայաստանի Հանրապետության դատական դեպարտամենտի՝ վկաներին և փորձագետներին վճարած գումարների հատուցման պարտականությունը, ինչպես նաև մյուս կողմի կրած դատական ծախսերի հատուցման պարտականությունը այն ծավալով, ինչ ծավալով դրանք անհրաժեշտ են եղել դատական պաշտպանության իրավունքի արդյունավետ իրականացման համար: Դատական պաշտպանության այն միջոցի հետ կապված ծախսերը, որ իր նպատակին չի ծառայել, դրվում են այդ միջոցն օգտագործած կողմի վրա, անգամ եթե վճիռը կայացվել է այդ կողմի օգտին:

Հաշվի առնելով, որ Գայանե Մինասյանը, հայցադիմումը Դատարան ներկայացնելու պահին գործող «Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքի 22-րդ հոդվածի «թ» կետի 6-րդ պարբերության ուժով ազատված է սույն գործով դատարան դիմելու համար սահմանված պետական տուրքի վճարման պարտավորությունից, և վճարել բողոքը մերժվում է, պետական տուրքի հարցը պետք է համարել լուծված:

Միննույն ժամանակ վճարել դատարանն արձանագրում է, որ պետական տուրքից բացի, այլ դատական ծախս կատարված լինելու վերաբերյալ որևէ ապացույց գործում առկա չէ:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 169-171-րդ հոդվածներով, 172-րդ հոդվածի 1-ին մասով՝ վճարել դատարանը

Ո Ր Ո Շ Ե Ց

1. վճարել բողոքը մերժել: ՀՀ վերաքննիչ վարչական դատարանի 09.09.2022 թվականի որոշումը թողնել անփոփոխ:
2. Դատական ծախսերի հարցը համարել լուծված:
3. Որոշումն օրինական ուժի մեջ է մտնում կայացման պահից, վերջնական է և բողոքարկման ենթակա չէ:

Նախագահող _____ **Հ. ԲԵԴԵՎՅԱՆ**

Ձեկուցող _____ **Լ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ**

_____ **Ռ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ**